

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļa vārdi jaunai nedēļai

30. janvārī

Arvien vairāk šodienas pasaulē iezīmējas jautājumi par to, cik apzināties vai neapzināties, cik dziļi un patiesi esam klāt pie tā, kas mūs pašus tā vai savādāk skar? Pasaulē notiek pārveide, par kuru nojaušam, jūtam, bet visbiežāk – nespējam to īsti izprast. Šķiet, iespējams, vēl lielākas rūpes par fiziskām pandēmijas izpausmēm vieš daudzus līdzcilvēkos esošas neapzinātas dvēseles sajukuma pazīmes, kas izpaužas, piemēram, kā pakļaušanās dažādiem spiedieniem vai atkarības no neadekvātu autoritāšu viedokļiem, kas dziļākajā būtībā nav labākas par atkarībām no substancēm. Kaut kas no visas sabiedrības pamata, iespējams, neatgriezeniski ir izsists no līdzsvara, un līdz ar to diemžēl arī daudzu cilvēku jūtas, domāšanas spēja un apziņa vairs nav līdzsvarā. Tā šodien no jauna jāstāp arī jautājums – kas ir patiesa brīvība? Tajā pašā laikā kaut kas liels no jauna ir atvēries un šķiet, garīgā pasaule gaida, vai varēsim pie tās vērsties arī no jauna - atvērti un brīvi.

Un tomēr mēs neesam brīvi. Cilvēki pasaules maiņu priekšā bieži grib izmisīgi atgriezties pie iepriekšējām shēmām un modeļiem. Katrā pasaules vietā tas var būt savādāk, jo katrs esam saistīti ar savām konkrētajām attiecībām, situācijām, savu pagātņi. Bet visur dažādās izpausmēs strāvo viens un tas pats jautājums: ko, kā pozitīvu spēku liksim tā vietā, kas vairs nedarbojas? Kamēr mēģinām tikt galā ar dažādām krīzes izpausmēm un sekām, vai nav tā, ka patiesībā vispirmām kārtām mums trūkst mīlestības? Un, lai gan tas izklausās pēc sprediķošanas, tomēr tikai mīlestībā atklājas atslēga savas iekšējās pasaules sakārtošanai un no tā izejot - arī apkārtējās pasaules sakārtošanai. Kad mīlestības pietrūkst, tad tās vietu ieņem kaut kas cits – iekšēja sacietēšana, kas izpaužas, piemēram, politiskā vai kādā citā sacietēšanā,

kas visdažādākajos veidos mēģina mīlestību aizvietot ar spēku, vardarbību, ekonomiskām interesēm.

Un tomēr, zinātne, tehnoloģijas, ekonomika ir mūsu laika virzītājspēki. Ja sakām, ka no tā jānodalās, tad tā ir tikai kārtējā bēgšana. Problēmas rodas tur, kur mēs šīm lietām atdodam to, kas pienākas dvēselei. Lielākais izaicinājums ir, neizvairoties no tehnoloģijas, zinātnes un politikas jautājumiem, līdz katram solim ārējā attīstībā, spert divus soļi uz priekšu dvēseles ceļā. Mums ir vajadzīga dvēseliska zinātne, dvēseliska ekonomika, lai arī cik nepierasti un dīvaini tas neizklausītos. Ja zinātne, tehnoloģijas un ekonomika darbojas ar prātu, tad solis dvēseles attīstībā šajā dimensijā ir, piemēram tas, ka tu iedziļinies savas dzīves norisēs ar dvēseli, ne tikai ar prātu; tas, ka tu ārējai attīstībai liec pretī vismaz tikpat lielu interesi par dvēseles darbu; tas, ka tevī ir apziņa, ka dzīves jēga nenāk tikai no ārējām lietām. Ja tehnoloģijas un zinātnes attīstībai nenāk līdzī dvēseles attīstība, tad tehnoloģija, ekonomika un zinātne arī auksti nosaka to, kam ir jēga un nozīme, un, kam nav. Un tā, ne kāda reliģija vai baznīca, ne psiholoģijas skola, ne dziļumpsiholoģija, ne psihoanalīze nevarēs tev dot laimi, ja neiedarbināsi pats savu dvēseli, tās pamatesenci. Kas tā ir? Nav jēgas iegrimt gudrā runāšanā, jaukā garīgā kontemplācijā. Pasaules sāpes un tumsas rāda, kur meklēt un atrast patieso savas esības papildījumu – nevis kādā abstraktā augstākā esamībā, bet darbojoties ar realitāti tepat, šeit, tagad. Un tas nozīmē: mīlēt, tātad – censties saprast pasauli šeit un tagad.